

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Dokument ze zasedání

17. 9. 2008

B6-0434/2008

NÁVRH USNESENÍ,

který na základě prohlášení Rady a Komise

v souladu s čl. 103 odst. 2 jednacího řádu

předkládají Francis Wurtz, Gabriele Zimmer, Dimitrios Papadimoulis, Eva-Britt Svensson, Roberto Musacchio, Umberto Guidoni, Ilda Figueiredo a Mary Lou McDonald

za skupinu GUE/NGL,

o sociálním balíčku

Usnesení Evropského parlamentu o sociálním balíčku

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise „Obnovená sociální agenda: Příležitosti, přístup a solidarita v Evropě 21. století“ (KOM (2008)412 v konečném znění) a na řadu nelegislativních průvodních dokumentů k tomuto sdělení,
- s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči, který předložila Komise (KOM(2008)414 v konečném znění),
- s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o zřízení evropské rady zaměstnanců nebo vytvoření postupu pro informování zaměstnanců a projednání se zaměstnanci v podnicích působících na území Společenství a skupinách podniků působících na území Společenství (přepracované znění) (KOM(2008)419 v konečném znění), který předložila Komise,
- s ohledem na své usnesení o uplatňování směrnice o evropské radě zaměstnanců ze dne 4. září 2001,
- s ohledem na návrh směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci, který předložila Komise (KOM(2008)426 v konečném znění),
- s ohledem na politickou dohodu Rady ve složení pro zaměstnanost a sociální politiku ze dne 9. června 2008 o revizi směrnice o pracovní době a o směrnici o dočasných pracovnících,
- s ohledem na rozsudky Soudního dvora Evropských společenství ve věci Viking Line, Laval, Ruffert a Komise v. Lucembursko a zejména na kontroverzní politickou diskusi s nimi spojenou,
- s ohledem na následující úmluvy MOP: MOP-94 o pracovních ustanoveních (veřejné zakázky); MOP-87 o svobodě sdružování a ochraně práva se organizovat; MOP-98 o právu organizovat se a kolektivně vyjednávat; MOP-117 o základních cílech a normách sociální politiky, především část IV; MOP-154 o kolektivním vyjednávání, úmluva MOP o práci na moři a její agenda o důstojné práci,
- s ohledem na integrované hlavní směry pro růst a zaměstnanost (2008–2010) a na „strategii EU pro sociální začlenění a sociální ochranu“,
- s ohledem na čl. 103 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že během nynějšího legislativního období Parlamentu se Komise a Rada doposud velmi zdráhaly navrhnout a přijmout jakékoli právní předpisy týkající se

sociální politiky, jejichž cílem by bylo zajistit sociální pokrok v Evropské unii,

- B. vzhledem k tomu, že zaměstnanost a sociální politiky pro sociální pokrok nepatří ke čtyřem oficiálním prioritám současného francouzského předsednictví Evropské unie, a vzhledem k tomu, že tvrzení tohoto předsednictví, že usiluje o to, učinit rok 2008 rokem oživení sociální Evropy, neznějí tudíž příliš věrohodně,
- C. vzhledem k tomu, že politická dohoda Rady ve složení pro zaměstnanost a sociální politiku ze dne 9. června 2008 o revizi směrnice o pracovní době je zaměřena na další deregulaci již tak slabých minimálních norem pro ochranu zdraví pracovníků a bezpečnost při práci v souvislosti s nepravidelnou a dlouhou pracovní dobou; vzhledem k tomu, že současné kroky francouzské vlády ke zrušení vnitrostátních právních předpisů o 35hodinovém pracovním týdnu a obdobné kampaně za delší pracovní dobu v jiných členských státech jsou dokladem stejné tendence směrem k sociální regresi,
- D. vzhledem k tomu, že nedávné rozsudky Evropského soudního dvora v případech Viking Line, Laval, Rüffert a Lucembursko omezily právo na stávkou a na kolektivní vyjednávání tím, že daly přednost svobodám vnitřního trhu nad těmito základními sociálními právy; vzhledem k tomu, že tyto rozsudky interpretovaly minimální normy sociální ochrany obsažené ve směrnici o vysílání pracovníků jako maximální požadavky, čímž podpořily konkurenci nejnižší mzdy na stejném pracovišti a odepřely členským státům právo žádat příznivější pracovní podmínky a odměnu pro vysílané pracovníky na základě vnitrostátních právních předpisů,
- E. vzhledem k tomu, že tento vývoj u veřejnosti značně přispěl k rozšíření názoru, že EU příliš tíhne k volnému trhu a hospodářské soutěži a zřiká se solidarity a sociálního pokroku; vzhledem k tomu, že toto prohloubení krize legitimacy Evropské unie vedlo k rostoucímu odstupu mezi evropskými elitami, které podporují tržně orientovaný evropský projekt, a početnými skupinami evropských občanů, kteří skepticky nahlížejí na to, jaký „přínos“ mají evropské politiky pro jejich každodenní život a sociální blahobyt, jak nedávno znovu dali najevo Irové svým „ne“ Lisabonské smlouvě,
- F. vzhledem k tomu, že za těchto okolností je nutné „obnovenou sociální agendu“ předloženou Komisí vykládat jako pokus o zmírnění pocitu hněvu a nespokojenosti širokých vrstev obyvatelstva nad současnou neoliberalní orientací projektu evropské integrace; vzhledem k tomu, že takzvaný „sociální balíček“ je tvořen zejména nelegislativními sděleními, zprávami a doporučeními, jejichž účinek, pokud jde o podporu měřitelného sociálního pokroku v celé Evropské unii, je pochybný,
- G. vzhledem k tomu, že peněžní a makroekonomické politiky, konkrétně Pakt stability, neoliberalní Lisabonská strategie a rozhodnutí ECB, způsobily, že od roku 2000 došlo ke zpomalení růstu hospodářství a zaměstnanosti, snížení hodnoty připisované práci, že stále přetrvává vysoká míra nezaměstnanosti, chudoba, nejistota práce a nerovnost v rozdělování příjmů, zatímco velkým finančním a ekonomickým skupinám, které mají prospěch z liberalizace a privatizace strategických výrobních odvětví a stěžejních veřejných služeb, rostl zisk,
- 1. považuje „sociální balíček“ za nepodařený pokus odvést pozornost veřejnosti od sociálně zpátečnických politických postojů Komise a Rady, mezi něž patří například plánovaná

deregulace pracovní doby, jež se řídí směrnicí o pracovní době, a od zhoubných důsledků nedávných rozsudků Evropského soudního dvora týkajících se základních práv a kolektivního vyjednávání;

2. zdůrazňuje, že Evropský parlament v prvním čtení revize směrnice o pracovní době vyzval k postupnému odstranění možnosti výjimky; ostře kritizuje skutečnost, že politická dohoda Rady tento požadavek odmítla; prohlašuje tedy, že s dohodou Rady nesouhlasí;
3. trvá na tom, že jakákoliv ze sociálního hlediska smysluplná revize směrnice o pracovní době se musí zaměřit na sladění pracovního a nepracovního života zajištěním kratší maximální denní a týdenní pracovní doby; zdůrazňuje, že možnost výjimky je třeba zcela zrušit, že je zapotřebí provést v úplnosti judikaturu ESD týkající se času stráveného v pracovní pohotovosti a náhradní doby odpočinku a začlenit ji do směrnice a také zabránit jakémukoliv snížení úrovně ochrany stanovené ve stávající směrnici;
4. vyzývá Radu a členské státy, aby důkladně prodiskutovaly otázky, které vyvstaly v souvislosti s nedávnými rozhodnutími Soudního dvora; důrazně vybízí Radu, aby podnikla kroky k zajištění přednosti sociálních práv před svobodami vnitřního trhu; požaduje proto důkladnou revizi Smluv, čímž se otevře cesta k sociální Evropě; domnívá se, že pokud toho evropské orgány nebudou schopny dosáhnout, výrazně se prohloubí vážná krize legitimacy stávajícího evropského hospodářského a sociálního modelu;
5. bere na vědomí první dvouletou zprávu Komise o situaci v oblasti sociálních služeb obecného zájmu v EU; trvá na tom, že otázka služeb obecného zájmu je dalším důležitým důvodem, proč je třeba Smlouvy revidovat; v této souvislosti zdůrazňuje, že jsou zapotřebí jednoznačná ustanovení primárního práva EU, z nichž by vyplývalo, že veřejné statky, veřejné služby, služby obecného zájmu a neziskový sektor nepodléhají předpisům pro oblast hospodářské soutěže, státní podpory, veřejných zakázek a vnitřního trhu, ale tvoří sektor, který se řídí výhradně veřejným zájmem a je strukturován v souladu se zásadou subsidiarity ve výhradní pravomoci členských států a jejich regionálních a místních orgánů, s cílem zajistit jeho řádné fungování;
6. připomíná, že Lisabonská smlouva již byla irskými občany v jediném referendu, které se o ní v Evropské unii konalo, odmítnuta; vyzývá Radu, aby zastavila ratifikační proces Lisabonské smlouvy a aby jako první krok k nápravě situace zavedla „doložku o sociálním pokroku“ jako závazný protokol ke stávajícím Smlouvám s cílem objasnit tyto body:
 - Smlouva nesmí být vykládána tak, že by se mohla jakkoli dotknout výkonu základních práv, které členské státy uznaly, včetně práva na stávkou a práva vést kolektivní akce na vnitrostátní úrovni, a rovněž práva na přeshraniční stávky a kolektivní akce;
 - tato práva také zahrnují právo či svobodu podnikat jiné kroky spadající pod zvláštní systémy pracovních vztahů v členských státech, včetně opatření směřujících k uzavírání kolektivních smluv, které zohledňují vyšší nároky, než je minimální mzda nebo minimální normy;
 - Smlouva nesmí být vykládána tak, že by se mohla jakkoli dotknout systémů pracovních vztahů a kolektivního vyjednávání, jak jsou uznány v členských státech;

- Smlouva nesmí být vykládána tak, že by se mohla jakkoli dotknout pravomocí členských států přijímat právní předpisy v oblasti sociální politiky, které zajišťují vyšší normy a požadavky než ty, které jsou obsaženy ve směrniciích EU stanovujících minimální normy;
 - kdykoli se výše uvedená práva a pravomoci členských států v oblasti sociální politiky nebo jejich systémy pracovních vztahů dostanou do rozporu s předpisy o vnitřním trhu nebo se „základními svobodami“ vnitřního trhu, základní svobody apod. musí mít přednost;
7. zdůrazňuje, že legislativní projekty obsažené v „sociálním balíčku“ buď mají za cíl pokračovat v liberalizaci vnitřního trhu, jako je tomu v případě navrhované směrnice o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči, která je vytvořena podle vzoru starých Bolkensteinových návrhů týkajících se zdravotní péče v rámci směrnice o službách, nebo nemají ambici podporovat sociální pokrok, jak je tomu v případě návrhu revize směrnice o zřízení evropské rady zaměstnanců, a že tedy nejsou vhodným nástrojem pro „oživení sociální Evropy“, jak tvrdí francouzské předsednictví;
 8. zdůrazňuje, že důvody pro vyloučení zdravotnických služeb ze směrnice o službách na vnitřním trhu byly správné, neboť zdravotní péče je součástí systémů sociálního zabezpečení a nikoliv oblastí, která by se měla řídit tržními silami; zdůrazňuje, že není zapotřebí, aby Evropská unie právně upravovala zdravotní péči na základě pravidel vnitřního trhu, a ani k tomu nemá žádnou pravomoc; trvá na tom, že otázky, kterými se návrh směrnice předložený Komisi zabývá, musí být vyřešeny a regulovány v rámci koordinace systémů sociálního zabezpečení (nařízení (ES) č. 883/2004);
 9. ostře kritizuje návrh směrnice o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči předložený Komisi; zdůrazňuje, že tento návrh vychází z přístupu založeného na vnitřním trhu a jeho cílem je zejména to, aby bohatším a vzdělanějším lidem umožnil nakupovat levnější zdravotní péči v zahraničí; domnívá se, že návrh podryvá rovnost podmínek v systémech zdravotní péče, protože náhrady výdajů pro pacienty z chudších členských států jim neumožní pokrýt výdaje za vysoce kvalitní zdravotní péči v bohatších členských státech;
 10. ostře kritizuje skutečnost, že návrh revize směrnice o evropské radě zaměstnanců předložený Komisi není ambiciózní; připomíná Komisi, že Parlament žádal revizi této směrnice již před sedmi lety, a to v usnesení ze dne 4. září 2001, ale že jeho požadavky nebyly vzaty v úvahu;
 11. zdůrazňuje základní důvody pro revizi směrnice o evropské radě zaměstnanců: lepší definice pojmů „informace“ a „konzultace“ (podrobné písemné informace poskytované včas) a „nadměrných otázek“, snížení minimálních požadavků pro zakládání evropských rad zaměstnanců, uznání úlohy a práv odborů a lepší pracovní podmínky evropských rad zaměstnanců, účinné, přiměřené a odrazující sankce pro společnosti, které nedodrží ustanovení směrnice a stanovení práva evropských rad zaměstnanců vetovat plány vedení na restrukturalizaci, fúze a převzetí společností nebo na propouštění, přičemž konečné rozhodnutí musí být odloženo, dokud evropská rada zaměstnanců nebude mít možnost předložit návrhy alternativních řešení a tato řešení nebudou důkladně projednána mezi evropskou radou zaměstnanců a vedením;

12. vítá skutečnost, že Komise navrhuje horizontální směrnici o zákazu diskriminace mimo zaměstnání; ostře kritizuje skutečnost, že se směrnice nemá vztahovat na pojištění a jiné finanční produkty, a umožní tak finančnímu a pojišťovnickému odvětví, aby nadále uplatňovalo diskriminační přístup, který spočívá v tom, že požaduje vyšší příspěvky na základě rizik spojených se zdravotním stavem, věkem, pohlavím a postižením;
13. upozorňuje na to, že státní příslušníci třetích zemí musí získat přístup k zaměstnání v EU a také stejná práva, zejména pokud jde o platy, kolektivní vyjednávání a sociální ochranu; naléhavě žádá, aby byla do evropských rozhodnutí a rámcových rozhodnutí začleněna všechna ustanovení zavedená Mezinárodní úmluvou o ochraně práv migrujících pracovníků a jejich rodinných příslušníků, kterou přijalo Valné shromáždění OSN dne 18. prosince 1990; podporuje myšlenku povolení k pobytu pro osoby hledající zaměstnání;
14. bere na vědomí záměr Komise zlepšit viditelnost a pracovní metody strategie EU v oblasti sociálního začleňování a sociální ochrany a posílit její vzájemné působení s jinými politikami; zdůrazňuje však, že Komise a Rada zamítly výzvu Parlamentu k zahrnutí nového hlavního směru týkajícího se sociálního začleňování do hlavních směrů zaměstnanosti na období 2008–2010, a viditelnost a vzájemné působení s jinými politikami tedy odmítly zlepšit;
15. podporuje návrh Komise na stanovení cílů pro zmírnění chudoby (chudoby obecně, chudoby dětí, pracovníků a trvalé dlouhodobé chudoby) a její návrhy týkající se minimálních příjmů zajištěných důchody a přístupu ke zdravotní péči a její kvality (snížení kojenecké úmrtnosti, zlepšení zdravotního stavu a prodloužení průměrné délky života atd.) v rámci další fáze strategie EU pro sociální začleňování a sociální ochranu; trvá na tom, že pro účely boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení je třeba stanovit takovéto cíle i v souvislosti se systémy minimálních příjmů (60 % národní střední hodnoty vyrovnaného příjmu) a minimálních mezd (60 % průměrné mzdy ve státě nebo v odvětví);
16. podporuje záměr Komise prosazovat koncepci důstojných pracovních podmínek ve vnitřních i vnějších politikách EU; zdůrazňuje, že jedním z významných pilířů koncepce důstojných pracovních podmínek je svobodný výběr zaměstnání, který musí být zaručen; trvá proto na tom, že členské státy musí zrevidovat politiky trhu práce, které nutí nezaměstnané přijmout špatně placené, nejisté zaměstnání, které si sami nevybrali, nebo pracovat výměnou za sociální dávky (programy, v jejichž rámci nezaměstnaní pracují za podporu v nezaměstnanosti);
17. podporuje návrh Komise na začlenění mezinárodních norem práce na moři (Úmluva o námořních pracovních normách MOP z roku 2006) do evropského pracovního práva na základě evropské dohody mezi zaměstnavateli a odbory v tomto odvětví; podporuje též opatření Komise, jehož cílem je přednostní provedení úmluv MOP; zdůrazňuje však, že rozhodnutí Evropského soudního dvora v případě Rüffert je v rozporu s úmluvou MOP č. 94, která výslovně povoluje, aby bylo v předpisech o zadávání veřejných zakázek požadováno dodržování kolektivních smluv; vyzývá Radu a Komisi, aby uvedly úmluvu MOP č. 94 na seznam opatření k přednostnímu provedení;
18. souhlasí s Komisí, že je zapotřebí dalších kroků s cílem snížit a odstranit mzdové rozdíly mezi ženami a muži v Evropské unii; vyzývá Komisi a Radu, aby dále posílily právní

rámec, stanovily cíl snížení mzdových rozdílů mezi ženami a muži, a to i s ohledem na přístup k odbornému vzdělávání a na uznání kvalifikace a dovedností žen, snižovaly mzdové rozdíly mezi ženami a muži u práce na částečný úvazek a důchodů a aby prosazovaly ustanovení o rovnosti ve smlouvách o veřejných zakázkách;

19. bere na vědomí zprávu Komise o nástrojích a politikách Společenství pro začleňování Romů; zdůrazňuje, že k začleňování Romů je zapotřebí různých opatření (akční plán pro romské obyvatelstvo), jak požaduje Parlament ve svých usneseních na toto téma;
20. zdůrazňuje, že každý „sociální balíček“, který má být smysluplný a podpořit sociální pokrok, musí být doprovázen podpůrnými opatřeními v oblasti hospodářské a strukturální politiky; domnívá se, že je nutno zrušit Pakt stability a růstu a uvolnit měnovou politiku Evropské centrální banky, aby bylo možné čelit důsledkům současného hospodářského zpomalení v Evropě; vyzývá Komisi a Radu, aby vypracovaly „evropský investiční program pro udržitelný rozvoj, zaměstnanost a sociální začlenění“, který by měl k dispozici alespoň 1 % HDP EU a který by měl být doprovázen obdobnými programy v oblasti veřejných investic členských států, s cílem stabilizovat hospodářství, čelit změně klimatu a podporovat plnou zaměstnanost založenou na kvalitních pracovních místech a sociálních právech; navrhuje, aby členské státy rovněž zavedly opatření ke stabilizaci a posílení kupní síly obyvatelstva s nízkými příjmy (potýkajícího se s rostoucími cenami potravin, energie a dopravy), např. prostřednictvím zvláštních sazeb poplatků za plyn, elektřinu, telekomunikace, veřejnou dopravu atd. pro sociálně slabé obyvatele;
21. poukazuje na to, že současná Lisabonská strategie Evropské unie vyprší v roce 2010; domnívá se, že nyní musí začít důkladná reflexe budoucí strategie pro období po roce 2010; zdůrazňuje, že je nutno opustit současné zaměření na liberalizaci trhu a „konkurenceschopnost“ a nahradit je novou integrovanou evropskou strategií pro solidaritu a trvale udržitelný rozvoj, která je založena na čtyřech pilířích, jimž je připisována stejná důležitost (hospodářství, životní prostředí, zaměstnanost, sociální ochrana a sociální začleňování);
22. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a parlamentům členských států.